

NOTAT TIL HØRING OM MELD. ST. 16 (2016-2017) KULTUR FOR KVALITET I HØYERE UTDANNING

Til Stortingets Kirke-, utdannings- og forskningskomité.

Til høring 15. mars 2017.

NSOS KOMMENTARER TIL KVALITETSMELDINGEN

Meldingen har fått tittelen «Kultur for kvalitet i høyere utdanning». NSO har lenge etterspurt en reell kulturendring, slik at det å drive god utdanning skal være like attraktivt som å drive forskning. Det er ingen konkrete tiltak som kan endre en kultur, men NSO mener flere av forslagene vil bidra til å heve statusen for det å arbeide med utdanning ved universiteter og høyskoler. Dette er vi svært fornøyd med.

Det viktigste arbeidet med kvalitet i utdanningene skjer på det enkelte fakultet og institutt, derfor mener NSO at det er universitetene og høyskolene som nå må levere. Ansvar for kvaliteten i utdanningen ligger hos institusjonene, og vi forventer at universitetene og høyskolene nå bretter opp ermene og tar studentenes forventninger på alvor. Dette er en forventning vi mener KUF også må være tydelige på.

NSO er spesielt fornøyd med følgende forslag i meldingen

Et av de forslagene NSO er spesielt fornøyd med er endring av forskrift for opprykk og ansettelse, og at det i forlengelse av dette foreslås at alle som ansettes som ikke har pedagogisk basiskompetanse må ta dette i løpet av det første året de er ansatt. Disse tiltakene vil være med på å bedre den utdanningsfaglige kompetansen, samt bidra til en lik vektlegging av utdanning og forskning ved opprykk og ansettelse. Dette er forutsetninger vi mener er viktige for bedring av undervingsopplegg, veiledning og bruk av innovative læringsverktøy.

Det eksisterer i dag mange mekanismer for å premiere de som er gode på forskning, men veldig få innenfor utdanning. NSO mener at pedagogisk merittering er et viktig tiltak for å løfte undervisningens status, og det derfor gledelig å se at institusjonene må innføre et slikt system innen to år. Vi mener dog at det også må sees i sammenheng med forskriftsendringen.

I dag er undervisning stort sett en privatsak, noe som gjør at vitenskapelige ansatte ikke samarbeider om emner og helhet i studieprogrammene. Kunnskap oppstår i fellesskap og det er derfor bra at det foreslås at institusjonene skal ta i bruk fagfelleevaluering og kollegaveiledning. NSO mener dette vil bidra til å avprivatisere undervisningen, samt sikre en helhet i studieprogrammene. Dette er nødvendige tiltak som NSO er enig i.

Det er bra at flere av forslagene i meldingen tar for seg det faglige innholdet og helheten i studieprogrammene. Dette er viktig for faktisk å sikre at studentene oppnår det læringsutbyttet de skal ha etter endt studie gjennom bruk av varierte lærings- og vurderingsformer med et fokus på dybdelæring.

NSO savner forslag på følgende områder i meldingen

En av tiltakene NSO mener mangler i meldingen er at alle studenter skal ha en lovfestet rett til tilgang på **studentombud**. Et studentombud er viktig for å sikre at studenters rettigheter blir ivaretatt. Meldingen selv understreker at studentombudene bidrar til å løse vanskelige situasjoner, og at de viser seg til å være til god nytte for både studentene og institusjonene selv. Per i dag er det 6 institusjoner som har studentombud. Ved utgangen av 2017 vil dette tallet stige til 9. Så langt er det kun store institusjoner som har opprettet studentombud.

NSO ber derfor KUF om å innstille på følgende: At Stortinget ber Regjeringen utarbeide forslag til lovendring av Universitets- og høyskoleloven (UH-loven) om at alle institusjoner blir pålagt å tilby studentombud til sine studenter, alene eller i samarbeid med andre institusjoner.

Et annet område denne meldingen ikke leverer på er inkludering i det akademiske fellesskap, og som en forlengelse av det - **oppfølging og veiledning**. Studiebarometeret 2016 viste at for 4. året på rad er det dette område studentene er minst fornøyd med, og undersøkelser viser også at oppfølging og veiledning fungerer positivt for progresjon og frafall. NSO mener derfor at dette er tiltak som virkelig må på plass i meldingen. Helt konkret mener vi at det ved enhver institusjon skal innføres en faglig **mentorordning**. Ordningen går ut på at studenter skal tildeles en faglig mentor ved studiestart som er en personlig kontaktperson for veiledning og studievalg underveis. Dette vil sikre at studentene blir godt integrert i fagmiljøet.

NSO ber derfor KUF om å innstille på følgende: At Stortinget ber Regjeringen om å gi en tydelig forventning til institusjonene om å innføre en faglig mentorordning.

NSO er skeptiske til følgende forslag i meldingen

NSO er skeptisk til forslaget om å opprette en ny stillingskategori, praksisprofessor. NSO mener at all høyere utdanning skal være forskningsbasert, og i det legger vi at den som driver utdanning har forskerkompetanse og bedriver forskning. En praksisprofessor vil ikke imøtekomme disse kravene, og vi mener at å opprette en ny stillingskategori ikke er veien å gå for å bedre samarbeidet med arbeidslivet.

I meldingen foreslås det å gjennomføre endringer i studiestøtteordningen for å gi studentene bedre insentiver til å fullføre en grad, samt å gjøre den mer fleksibel og at det skal gjøres rom for individuelle tilpasninger. For NSO er det viktig at studiestøtten fortsatt skal være universell, og at eventuelle endringer ikke innskrenker studentenes rettigheter sammenliknet med dagens modell.

Til slutt ønsker NSO å rette fokus mot forslaget som omhandler å stimulere til utvikling av tilbud for de mest talentfulle og motiverte studentene, hvor forskerlinjer trekkes frem som et eksempel. Forslaget i seg selv er godt, men vi vil understreke to ting. For det første må ikke slike tilbud gå på bekostning av breddetilbudet. Og for det andre er det slik at forskerlinjer ikke kun skal være en elitesatsing, men tilgjengelig for alle. Det skal heller ikke gå på bekostning av at forskningsarbeid blir integrert i alle studieprogrammer.